

A BIZOTTSÁG (EU) 2022/1302 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE**(2022. április 20.)****a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a pozíciólimitek árualapú származtatott termékekre való alkalmazását és a pozíciólimitek alóli mentesség kérelmezésére vonatkozó eljárásokat meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 57. cikke (1) bekezdésének hatodik albekezdésére, 57. cikke (3) bekezdésének ötödik albekezdésére és 57. cikke (12) bekezdésének harmadik albekezdésére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/338 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ módosítja – többek között a pozíciólimitek tekintetében – a 2014/65/EU irányelv 57. cikkét, ami új felhatalmazásokat is bevezet.
- (2) Az uniós pénzügyi piacok stabilitásának és integritásának javítása érdekében meg kell határozni az árualapú származtatott termékekre vonatkozó pozíciólimitek harmonizált módon történő kiszámításának módszertanát. E módszertannak meg kell akadályoznia a szabályozási arbitrázst, és elő kell segítenie a következetességet, miközben kellő rugalmasságot kell biztosítania az illetékes hatóságok számára ahhoz, hogy figyelembe vehessék a különböző árualapú származtatott termékek és alaptermékek piaci közötti eltéréseket. A pozíciólimitek számítási módszertanának lehetővé kell tennie, hogy az illetékes hatóságok egyensúlyt teremtsenek a következő két cél között: egyfelől a limitek olyan alacsony szinten történő megállapítása, amely megakadályozza, hogy az adott árualapú származtatott termékekben pozícióval rendelkezők visszaéljenek piaci helyzetükkkel vagy torzítsák a piacot, másfelől a rendezett árazási és kiegyenlítési rendszerek kialakításának támogatása, az új árualapú származtatott termékek kidolgozása és annak lehetővé tétele, hogy az árualapú származtatott termékek továbbra is hozzájáruljanak az alapul szolgáló árupiacon végzett kereskedelmi tevékenységekhez.
- (3) Az egységes értelmezés biztosítása érdekében meg kell határozni a 2014/65/EU irányelvből eredő fogalmakat és az e rendeletben használt technikai kifejezéseket.
- (4) Az egyes piaci szereplők által adott időpontban birtokolt pozíció tényleges méretének meghatározása céljából a piaci szereplők árualapú származtatott termékben tartott hosszú és rövid pozícióit nettósítani kell. Az opciós ügyleten vagy ugyanazon kereskedési helyszínen kereskedett árualapú származtatott terméken alapuló pozíció méretét, amely a fő ügylet egyik részhez tartozik, delta-ekvivalens alapon kell kiszámítani. Egy adott személy által végzett tevékenység átfogó, központosított és reprezentatív áttekintésének lehetővé tétele, valamint a fő ügyletre meghatározott pozíciólimit céljának megkerülésére irányuló tevékenység megakadályozása érdekében az adott személy által egy kereskedési helyszínen kereskedett árualapú származtatott termékben birtokolt összesített pozíciónak magában kell foglalnia az ugyanazon kereskedési helyszínen egyetlen forgalomképes eszközként kereskedésre bevezetett spread ügyletek összetevőinek bontásából eredő pozíciót, valamint az ugyanazon a kereskedési helyszínen forgalmazott olyan árualapú származtatott termékek pozícióit is, amelyek a fő ügylet részhez tartoznak képezik a méretük alapján (úgynevezett mini ügyletek) vagy az árazási időszak lejárata szerint, mint például a hónaphátralék-ügyletek (úgynevezett balmo ügyletek).
- (5) A 2014/65/EU irányelv előírja, hogy a más személyek nevében harmadik fél által tartott pozíciókat is figyelembe kell venni az előbbi személyek pozíciólimitjének, valamint a szervezeti szinten és csoportszinten alkalmazandó pozíciólimitek számítása során. Ezért a pozíciókat csoportszinten összesíteni kell. A pozíciókat mindamellett csak akkor helyénvaló csoportszinten összesíteni, ha az anyavállalat ellenőrzést képes gyakorolni a pozíciók használata felett. Ennek megfelelően az anyavállalatnak összesítenie kell a leányvállalatai által tartott pozíciókat a saját maga

⁽¹⁾ HL L 173., 2014.6.12., 349. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/338 irányelve (2021. február 16.) a 2014/65/EU irányelv tájékoztatási követelmények, termékirányítás és pozíciólimitek tekintetében, valamint a 2013/36/EU és az (EU) 2019/878 irányelv befektetési vállalkozásokra való alkalmazása tekintetében, a Covid19-válság utáni helyreállítás elősegítése érdekében történő módosításáról (HL L 68., 2021.2.26., 14. o.).

által közvetlenül tartott pozíciókkal, továbbá a leányvállalatoknak saját pozícióikat is összesíteniük kell. Az összesítés eredményeként az anyavállalat szintjén számított pozíciók nagyobbak, vagy a különböző leányvállalatok által tartott hosszú és rövid pozíciók nettósítása miatt kisebbek is lehetnek az egyedi leányvállalatok szintjén számított pozícióknál. Nem összesíthetők anyavállalati szinten azok a pozíciók, amelyeket kollektív befektetési vállalkozások tartanak befektetők, nem pedig anyavállalatuk nevében, amennyiben az anyavállalat nem képes ellenőrzést gyakorolni e pozíciók saját javára történő felhasználása felett.

- (6) Az (EU) 2021/338 irányelvben meghatározott módosítások előírják, hogy a pozíciólimiteket a kereskedési helyszíneken kereskedett kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termékekre és az azokkal gazdaságilag egyenértékű tőzsdén kívüli (EEOTC) ügyletekre kell alkalmazni. Kritikus vagy jelentős származtatott termék az olyan árualapú származtatott ügylet, amelyben egy éves időszakra vetítve átlagosan legalább 300 000 kereskedési egységnyi nyitott pozíció áll fenn. Mivel a mezőgazdasági áruk a polgárok számára kritikus fontosságúak, a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott ügyletek, valamint az azokkal gazdaságilag egyenértékű tőzsdén kívüli ügyletek továbbra is a 300 000 kereskedési egységnyi nyitott pozíció által meghatározott pozíciólimit-rendszer hatálya alá tartoznak. E rendeletben meg kell határozni azt a likviditási küszöbértéket, amelytől kezdve a pozíciólimiteket a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékekre alkalmazandók, és az e termékekkel valamely kereskedési helyszínen folytatott kereskedés csak akkor tekinthető jelentős nagyságrendűnek, ha kellő időn át meghaladja a likviditási küszöbértéket.
- (7) Amennyiben egy tőzsdén kívüli ügylet értékelése valamely kereskedési helyszínen forgalmazott árualapú származtatott termék alaptermékével azonos alapterméken alapul, amely alapterméket azonos helyszínen és azonos szerződéses feltételek mellett kell leszállítani, továbbá amennyiben a tőzsdén kívüli ügylet gazdasági eredménye nagymértékben korrelál valamely kereskedési helyszínen forgalmazott termékkel, akkor az ilyen tőzsdén kívüli ügyletet a kereskedési helyszínen forgalmazott árualapú származtatott termékkel gazdaságilag egyenértékűnek kell tekinteni, függetlenül a kereskedési egység mérete és a szállítási határidő tekintetében köztük meglévő esetleges kisebb különbségektől. A kereskedés utáni kockázatkezelési intézkedések, például az elszámolási intézkedések tekintetében meglévő különbségek szintén nem képezhetik akadályát az ilyen ügyletek gazdaságilag egyenértékűvé nyilvánításának. A potenciálisan domináns, kereskedési helyszínen kereskedett pozíciók tőzsdén kívüli ügyletekre vonatkozó kétoldalú konstrukciókon keresztül történő, meg nem engedhető nettósítását megakadályozandó, valamint a pozíciólimit-rendszer hatékony gyakorlati működését biztosítandó, a tőzsdén kívül kötött árualapú származtatott ügyleteket csak korlátozott feltételek mellett szabad a kereskedési helyszíneken forgalmazott termékekkel gazdaságilag egyenértékűnek tekinteni. A pozíciólimiteket kikerülését megakadályozandó és a pozíciólimit-rendszer integritását fokozandó, a gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletek fogalmát szűken kell meghatározni, hogy az ne tegye lehetővé valamely tőzsdén kívüli pozíció több más pozícióval való nettósítását. Ezen túlmenően a tőzsdén kívüli pozíciók nettósításának alapjául szolgáló pozíciók következetes megválasztására vonatkozó mérlegelési jogkört azokra a konkrét körülményekre kell korlátozni, amikor az ilyen tőzsdén kívüli ügylet egy uniós kereskedési helyszínen kereskedett egynél több árualapú származtatott termékkel gazdaságilag egyenértékű.
- (8) Kritériumokat kell meghatározni annak megállapítása érdekében, hogy mely árualapú származtatott pozíció csökkenti objektíven mérhető módon a kereskedelmi tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat, e kritériumok közé értve a fedezeti művelet nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokon (IFRS) alapuló számviteli fogalmának használatát. A számviteli fogalomnak akkor is alkalmazhatónak kell lennie a nem pénzügyi szervezetek számára, ha azok nem alkalmazzák az IFRS-t az egyes vállalkozások szintjén.
- (9) Lehetővé kell tenni továbbá, hogy a nem pénzügyi szervezetek saját vagy csoportjuk kereskedelmi tevékenységével kapcsolatos átfogó kockázatok csökkentését célzó kockázatkezelési technikákat alkalmazzanak, e technikák közé értve az eltérő földrajzi piacokból, termékekből, időhorizontokból és vállalkozásokból származó kockázatok kezelését („makro- vagy portfóliófedezet”). Hasonlóképpen, a túlnyomórészt üzleti jellegű vállalkozáscsoportokhoz tartozó pénzügyi szervezetek számára lehetővé kell tenni, hogy a csoportokhoz tartozó nem pénzügyi szervezetek kereskedelmi tevékenységéből eredő átfogó kockázatok csökkentését célzó kockázatkezelési technikákat alkalmazzanak. Amikor egy nem pénzügyi szervezet vagy egy pénzügyi szervezet makro- vagy portfóliófedezeti műveletet végez, nem feltétlenül képes egyértelmű kapcsolatot megállapítani valamely konkrét árualapú származtatott pozíció és az adott pozíció által fedezendő, kereskedelmi tevékenységből származó konkrét kockázat között. Az is előfordulhat, hogy a nem pénzügyi szervezet vagy a pénzügyi szervezet gazdaságilag nem egyenértékű árualapú származtatott ügyletet használ a nem pénzügyi szervezet kereskedelmi tevékenységéből származó valamely konkrét kockázat fedezésére, mivel nem áll rendelkezésre azonos árualapú származtatott termék, vagy egy létező, szorosabban korreláló árualapú származtatott termékben nem elegendő a likviditás („helyettesítő fedezet”). Ezekben az esetekben a kockázatkezelési politikáknak és rendszereknek meg kell akadályozniuk, hogy a nem fedezeti célú ügyleteket fedezeti ügyletekként kategorizálják, és kellően részletes bontásban kell bemutatniuk a fedezeti portfóliót ahhoz, hogy annak spekulatív elemei azonosíthatók és a pozíciólimit-számításba bevonhatók legyenek. A pozíciók nem minősülhetnek kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos kockázatokat csökkentőnek pusztán amiatt, hogy átfogó alapon kockázatcsökkentőnek tekintett portfólió részét alkotják.

- (10) A kockázatok idővel változhatnak, és az ehhez való igazodás érdekében előfordulhat, hogy az eredetileg kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos kockázatok csökkentése céljából nyitott árualapú származtatott pozíciókat olyan további árualapú származtatott ügyletekkel kell kiegyenlíteni, amelyek lezárják a kereskedelmi kockázattal már nem kapcsolatos árualapú származtatott ügyletek által képviselt pozíciókat. Emellett egy olyan kockázat változásának, amelyet a kockázatcsökkentés céljából árualapú származtatott pozíció nyitásával kezeltek, nem kell ahhoz vezetnie, hogy ezt a pozíciót a későbbiekben már nem ismerik el kezdetől fogva kockázatcsökkentőként.
- (11) Lehetővé kell tenni, hogy a pénzügyi szervezetek és a nem pénzügyi szervezetek még az adott pozíció megnyitását megelőzően kérelmezhesék a kereskedelmi tevékenységek kockázatainak fedezésére vonatkozó mentességet. A kérelemben egyértelmű és tömör áttekintést kell adni az illetékes hatóság számára a nem pénzügyi szervezetnek a fedezendő alaptermékkel kapcsolatos kereskedelmi tevékenységéről, a kapcsolódó kockázatokról és arról, hogyan segítik elő az árualapú származtatott termékek e kockázatok csökkentését. A pozíciólimitek a mezőgazdasági származtatott termékekre, valamint a kritikus és a jelentős árualapú származtatott termékekre mindenkor érvényesek, és amennyiben a mentességet az illetékes hatóság nem ítéli meg, a pénzügyi szervezet, illetve adott esetben a nem pénzügyi szervezet köteles a limitet meghaladó pozíciót megfelelően csökkenteni, és a limit meghaladásáért felügyeleti intézkedéssel sújtható. A pénzügyi szervezeteknek és a nem pénzügyi szervezeteknek rendszeresen újra kell értékelniük tevékenységüket annak biztosítása érdekében, hogy a mentesség további alkalmazása indokolt maradjon.
- (12) A pénzügyi és nem pénzügyi szervezetek számára lehetővé kell tenni, hogy az ügyletek végrehajtása előtt mentességet kérjenek a kereskedési helyszíneken történő kötelező likviditásbiztosításból eredő pozíciókkal kapcsolatban. A kérelemnek világos és tömör áttekintést kell nyújtania az illetékes hatóság számára az érintett személyre érvényes kötelező likviditásbiztosítási keretrendszerrel, az érintett személy azon tevékenységeiről, amelyeket a kereskedési helyszínnel kötött írásbeli megállapodással összhangban az árualapú származtatott termékek kereskedésével összefüggésben végez, valamint az ebből eredő nyitott pozíciókról. A pozíciólimitek a mezőgazdasági származtatott termékekre, valamint a kritikus és a jelentős árualapú származtatott termékekre mindenkor érvényesek, és amennyiben a mentességet az illetékes hatóság nem ítéli meg, a nem pénzügyi szervezet vagy a pénzügyi szervezet köteles a limitet meghaladó pozíciót megfelelően csökkenteni, és a limit meghaladásáért felügyeleti intézkedéssel sújtható. A nem pénzügyi szervezeteknek és a pénzügyi szervezeteknek rendszeresen újra kell értékelniük tevékenységüket annak biztosítása érdekében, hogy a mentesség további alkalmazása indokolt maradjon.
- (13) Az azonnali havi időszak, amely a lejáratkori teljesítést közvetlenül megelőző időszak, minden egyes árualapú származtatott termék esetében eltérő, és nem feltétlenül felel meg pontosan egy hónapnak. Azonnali havi szerződésnek ezért az adott árualapú származtatott termékre vonatkozó azon szerződést kell tekinteni, amelynek lejáratja a legközelebbi. A személyek által tartható pozíciók azon időszak tekintetében történő korlátozása, amikor az áru fizikai szállítását teljesíteni kell, korlátozza az egyes személyek által leszállítható vagy fogadható mögöttes leszállítható mennyiséget, és ezáltal megakadályozza, hogy egyes személyek domináns pozíciókat építsenek ki, amelyek révén az áruhoz való hozzáférés korlátozásával kizsorítást gyakorolhatnak. Az azonnali havi pozíciólimitek normatív alapértékét ezért mind a természetben, mind a készpénzben kiegyenlített árualapú származtatott termékek esetében a becsült leszállítható mennyiség százalékos arányában kell meghatározni. Az azonnali havi pozíciólimitek megfelelő meghatározásának pontosabb biztosítása és a rendezett kiegyenlítés érdekében lehetővé kell tenni az illetékes hatóságok számára, hogy csökkenő pozíciólimiteket alkalmazzanak abban az időszakban, amely valamely szerződés azonnali havi szerződéssé válásának időpontjától a szerződés lejáratáig tart.
- (14) Amennyiben egy áru leszállítható mennyiségéhez képest viszonylag kevés származékos kereskedés folyik, a nyitott pozíciók kisebbek lesznek a leszállítható mennyiséghez képest. Ilyen körülmények között – még ha a módszertanban a leszállítható mennyiség legalacsonyabb százalékos arányát is alkalmazzák – előfordulhat, hogy az illetékes hatóságok nem határozhatnak meg olyan azonnali havi limitet, amely összhangban áll a rendezett árazási és kiegyenlítési feltételek biztosítására, valamint a piaci visszaélések megelőzésére irányuló célkitűzéssel. Annak biztosítása érdekében, hogy e célkitűzések minden körülmények között teljesüljenek, amennyiben egy árualapú származtatott termék leszállítható mennyisége olyan mértékben meghaladja a teljes nyitott pozíciók összegét, hogy a leszállítható mennyiségen alapuló azonnali havi limit miatt az illetékes hatóságok nem alkalmazhatnának pozíciólimiteket, az illetékes hatóságoknak alternatív módszerként az adott árualapú származtatott termékre vonatkozó azonnali havi limit alapértékét az adott árualapú származtatott termékben lévő összes nyitott pozíció százalékában kell meghatározniuk, majd ezt követően meg kell vizsgálniuk a megfelelő korrekciós tényezőket.

- (15) A mezőgazdasági termékek közé tartozó növények esetében az időjárási viszonyok miatt erős volatilitás érvényesülhet. Ezért helyénvaló, hogy a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek leszállítható mennyiségének meghatározására szolgáló referencia-időszak meghaladja az egyéb árualapú származtatott termékek leszállítható mennyiségének meghatározásához alkalmazott referencia-időszakot.
- (16) Az azonnali havi lejáratokon kívül minden más lejárati esetben az egyéb havi pozíciólimiteket kell alkalmazni. Az egyéb havi pozíciólimiteket normatív alapértékét mind a természetben, mind a készpénzben kiegyenlített árualapú származtatott termékek esetében az összes nyitott pozíció százalékos arányában kell meghatározni. Az egyéb havi árualapú származtatott pozíciók eloszlása gyakran koncentrálódik a lejárathoz legközelebb eső hónapokra. Ezért az összes nyitott pozíció megfelelőbb alapértéket biztosít a pozíciólimitek meghatározásához, mint egy, a különböző lejáratokon átlagolt számérték. Mivel a nyitott pozíciók rövid idő alatt jelentősen változhatnak, a nyitott pozíciókat az illetékes hatóságoknak olyan időtartamra kell kiszámítaniuk, amely megfelelően tükrözi az árualapú származtatott termékek kereskedési jellemzőit. Ennek a referencia-időszaknak figyelembe kell vennie különösen a szerződésekkel való kereskedés szezonálisitását.
- (17) Annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóságok által megállapított pozíciólimiteket az árualapú származtatott termékben tartott összes nyitott pozíció átfogó megjelenítésén alapuljanak, az illetékes hatóság által kiszámított nyitott pozícióknak magukban kell foglalniuk mind az árualapú származtatott termékkel való kereskedés helye szerinti kereskedési helyszínen fennálló pozíciókat, mind pedig az illetékes hatóságnak bejelentett, gazdaságilag egyenértékű tőzsdén kívüli ügyletek fennálló pozícióit.
- (18) A leszállítható mennyiség és a nyitott pozíciók 25 %-ában megállapított normatív alapérték meghatározásához más piacokon és joghatóságokban szerzett tapasztalatok szolgálnak referenciaként. Lehetővé kell tenni, hogy amennyiben a piac sajátosságai ezt szükségessé teszik, az illetékes hatóságok a rendezett kiegyenlítés, valamint a származtatott termék és az alaptermék piacának rendezett működése érdekében kiigazíthassák az alapértéket úgy, hogy az a leszállítható mennyiség és a nyitott pozíció 5 %-ára, illetve egyes mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek esetében 2,5 %-ára csökkenthető, valamint a leszállítható mennyiség és a nyitott pozíció legfeljebb 35 %-ára növelhető legyen. Mivel az alapérték kiigazítására csak akkor és addig kerülhet sor, amikor és ameddig ezt a piac objektív sajátosságai szükségessé teszik, lehetővé kell tenni az alapérték ideiglenes kiigazítását. Az illetékes hatóságoknak minden olyan esetben gondoskodniuk kell az alapérték lefelé történő kiigazításáról, amikor arra a domináns pozíciók kialakításának megakadályozása és az árualapú származtatott termék, valamint az alaptermék rendezett árazásának elősegítése érdekében szükség van. A kézzelfogható alaptermék nélküli származtatott termékek esetében a leszállítható mennyiség nem alkalmazható a pozíciólimit megállapításához. Ezért az illetékes hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy az ilyen árualapú származtatott termékek pozíciólimitjeinek egyéb paraméterek, például az azonnali hónap esetében is a nyitott pozíciók alapján történő meghatározása érdekében bővíthessék vagy kiigazíthassák a számítási módszertant.
- (19) Előfordulhatnak olyan körülmények, amikor egy kereskedési helyszínen újonnan bevezetett árualapú származtatott termékkel korábban egy vagy több uniós vagy harmadik országbeli kereskedési helyszínen kereskedtek. Az árualapú származtatott termék zökkenőmentes átruházásának lehetővé tétele érdekében az illetékes hatóságnak az újonnan bevezetett árualapú származtatott termékre vonatkozó kezdeti pozíciólimiteket meghatározásakor figyelembe kell vennie a korábban más kereskedési helyszínen(ek)en kereskedett árualapú származtatott termékekre vonatkozó nyitott pozíciókat. Más körülmények is felmerülhetnek például akkor, ha két árualapú származtatott termékkel ugyanazon a kereskedési helyszínen kereskednek, és a jellemzőikben mutatózó enyhe különbség – például az alapul szolgáló index vagy az ajánlattételi övezet változása – miatt a régebbi ügyletekben fennálló nyitott pozíció várhatóan gyorsan megjelenik az újabb ügyletben is. A legújabb ügylet pozíciólimitjének meghatározásakor az illetékes hatóságnak figyelembe kell vennie a régebbi szerződésben fennálló nyitott pozíciót, hogy a legújabb szerződés zökkenőmentes lebonyolítása biztosított legyen.
- (20) Egyes árualapú származtatott termékek – különösen a villamos energián és a gázon alapuló termékek – esetében az alaptermék leszállítása egy meghatározott időszak (pl. nap, hónap vagy év) során folyamatos. Emellett egyes hosszabb – például éves vagy negyedéves – szállítási időszakra vonatkozó szerződések esetenként automatikusan helyettesíthetők hasonló, de rövidebb – például negyedéves vagy havi – szállítási időszakra vonatkozó, kapcsolódó szerződésekkel (úgynevezett „kaszkádszerződések”). Ezekben az esetekben nem lenne helyénvaló azonnali havi pozíciólimitet alkalmazni a teljesítés előtt helyettesítésre kerülő szerződésre, mivel e limit nem venné figyelembe a szerződés lejárata és természetben vagy készpénzben történő kiegyenlítését. Amennyiben az azonos alaptermékre vonatkozó szerződések szállítási időszakai között átfedés van, minden kapcsolódó szerződésre egyetlen pozíciólimitnek kell vonatkoznia azon pozíciók megfelelő figyelembevétele érdekében, amelyek a potenciálisan leszállítható szerződések tekintetében állnak fenn. Ennek megkönnyítése érdekében a kapcsolódó szerződéseket az alaptermék egységében kell kifejezni, és ennek megfelelően kell összesíteni és nettósítani.

- (21) Egyes olyan mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek esetében, amelyek lényeges hatást gyakorolnak az élelmiszerek fogyasztói áraira, a számítási módszertannak lehetővé kell tennie, hogy az illetékes hatóságok az általános tartomány alsó határánál alacsonyabban állapítsák meg az alapértéket és a pozíciólimitet, ha bizonyítani tudják az árakat jelentősen befolyásoló spekulatív tevékenység jelenlétét.
- (22) Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a 2014/65/EU irányelv 57. cikkének (3) bekezdésében felsorolt tényezők szükségessé teszik-e az alapértéknek a pozíciólimit végleges szintjének megállapítása érdekében történő kiigazítását. Az értékelés során az adott árualapú származtatott termék tekintetében releváns tényezőket kell figyelembe venni. A számítási módszertannak iránymutatást kell nyújtania a limitek megállapításához, ugyanakkor az egyes árualapú származtatott termékek tekintetében a piaci visszaélések elkerülését biztosító, megfelelő pozíciólimitek megállapítására vonatkozó végső döntés az illetékes hatóságé. A felsorolt tényezőknek az a szerepe, hogy az illetékes hatóságok és az Európai Értékpapírpiazi Hatóság véleményének kialakítását megkönnyítő, fontos támpontokat nyújtsanak, és biztosítsák a pozíciólimitek Unió-szerte megfelelő összehangolását.
- (23) A pozíciólimitek nem képezhetik új mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek kidolgozásának akadályát, és nem akadályozhatják meg, hogy a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek piacainak kevésbé likvid szegmensei megfelelően működjenek. A számítási módszertanban figyelembe kell venni az új és meglévő árualapú származtatott termékekben létrejövő likviditás kialakításához szükséges időt; ez különösen azon mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek esetében fontos szempont, amelyek szűk célcsoportra irányuló vagy „éretlen” piacokon segíthetik elő a kockázatkezelést, vagy új áruk tekintetében új fedezeti lehetőségeket nyújtanak. Hasonlóképpen, léteznek olyan mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek, amelyek valószínűsíthetően soha nem fognak olyan számú piaci szereplőt és olyan mértékű likviditást vonzani, amely annak kockázata nélkül biztosítaná a pozíciólimitek hatékony alkalmazását, hogy a piaci szereplők rendszeresen és akaratlanul túllépik a limiteket, és ezáltal zavarokat okoznak az adott árualapú származtatott termékek árazásában és kiegyenlítésében. A piacok hatékony működését fenyegető kockázatok kezelése érdekében az azonnali havi és az egyéb havi pozíciólimitet 10 000 kereskedési egységben rögzített szinten kell meghatározni mindaddig, amíg a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékben fennálló nyitott pozíció nem haladja meg a 20 000 kereskedési egységben meghatározott küszöbértéket.
- (24) Az árualapú származtatott termék piacán részt vevő piaci szereplők száma, összetétele és szerepe befolyásolhatja az egyes piaci szereplők által tartott pozíciók jellegét és méretét. Egyes árualapú származtatott termékek tekintetében egyes piaci szereplők az alaptermék vásárlásában, eladásában és szállításában betöltött szerepükből adódóan esetleg jelentős pozíciót tartanak, és a piac másik oldalán állnak a többi szereplő többségéhez képest, akik az alapul szolgáló áru piacán likviditási és kockázatkezelési szolgáltatásokat nyújtanak.
- (25) Az alapul szolgáló áru piac jellemzői közé tartozik az alaptermék kínálata, felhasználása, az alaptermékhez való hozzáférés és az alaptermék rendelkezésre állása. E jellemzők részletesebb összetevőinek, például az áru romlandóságának és a szállítási módnak az értékelése alapján az illetékes hatóságnak képesnek kell lennie a piac rugalmasságának meghatározására, és ennek megfelelően a pozíciólimitek kiigazítására.
- (26) Egyes árualapú származtatott termékek esetében jelentős eltérés lehet a nyitott pozíciók és a leszállítható mennyiség között. Ez előfordulhat akkor, amikor a származtatott kereskedés mértéke viszonylag kicsi a leszállítható mennyiséghez képest, mely esetben a nyitott pozíciók nagysága elmarad majd a leszállítható mennyiségtől, vagy például akkor, amikor valamely árualapú származtatott terméket széles körben, sok különböző kockázati kitettség fedezésére használnak, mely esetben a leszállítható mennyiség elmarad majd a nyitott pozíciók nagyságától. A nyitott pozíciók és a leszállítható mennyiség közötti ilyen jelentős eltérések indokoltá teszik az egyéb havi limitekre vonatkozó alapértéktől lefelé vagy felfelé történő eltérést annak érdekében, hogy az azonnali hónap közeledtével a piac továbbra is rendezetten működhessen. Konkrétanban, amennyiben a nyitott pozíciók jelentősen magasabbak a leszállítható mennyiségnél, az egyéb havi limitet lefelé kell kiigazítani annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a leszállítható mennyiségen alapuló azonnali havi limit miatti hirtelen kilengés. Ilyen körülmények között – figyelembe véve a piaci helyzet változásának kockázatát – nem lenne helyénvaló az azonnali havi limitet felfelé kiigazítani. Amennyiben a leszállítható mennyiség jelentősen meghaladja a nyitott pozíciót, az egyéb havi limitet felfelé kell kiigazítani a kereskedés indokolatlan korlátozása kockázatának elkerülése érdekében. Ha a leszállítható mennyiség jelentősen meghaladja a nyitott pozíciót, az alapértékből eredő, leszállítható mennyiségen alapuló azonnali havi limit várhatóan meghaladja a piaci szereplők által az azonnali hónapban tartott nyitott pozíciókat. Annak biztosítása érdekében, hogy az azonnali havi limit valóban megakadályozza a piaci szereplőt abban, hogy erőfölényt alakítson ki, és hogy a 2014/65/EU irányelv 57. cikkének (1) bekezdésében előírt, a piaci visszaélések megelőzésére és a rendezett árazás biztosítására irányuló célkitűzések ténylegesen megvalósuljanak, az azonnali havi limitet – amennyiben a leszállítható mennyiségen alapul – ez esetben viszont lefelé kell kiigazítani.

- (27) Ugyancsak abból a célból, hogy a nyitott pozíciók és a leszállítható mennyiség jelentős számított eltérése ne vezessen az azonnali hónap közeledtével a piac rendezetlen működéséhez, a leszállítható mennyiség fogalmába beletartoznak az adott alaptermék azon helyettesítő kategóriái vagy típusai, amelyek leszállításával az árualapú származtatott termék specifikációi szerint az ügylet kiegyenlíthető.
- (28) A 2014/65/EU irányelv 57. cikkének (1), (3) és (12) bekezdése felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy a kereskedési helyszíneken kereskedett árualapú származtatott termékekre és a gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletekre vonatkozó harmonizált pozíciólimit-rendszer kialakítása céljából meghatározza a pozíciólimitek kiszámításának és alkalmazásának módszertanát. Az 57. cikk (1) bekezdése olyan számítási módszert ír elő, amelyet az illetékes hatóságoknak az árualapú származtatott termékekre vonatkozó pozíciólimitek megállapítása során alkalmazniuk kell. Az 57. cikk (1) bekezdése előírja továbbá a likviditásbiztosítás alóli mentesség és a kockázatsökkentés alóli mentesség kérelmezésére vonatkozó eljárás meghatározását azon pénzügyi szervezetek esetében, amelyek valamely túlnyomórészt üzleti jellegű vállalkozáscsoport részét képezik. Az 57. cikk (3) bekezdése arról rendelkezik, hogy az illetékes hatóságoknak miként kell különböző tényezőket figyelembe venniük a természetben és készpénzben kiegyenlített, árualapú származtatott termékek azonnali havi és egyéb havi pozíciólimitjeinek megállapításakor. Az 57. cikk (12) bekezdése arról rendelkezik, hogy miként kell alkalmazni a pozíciólimitek számítási módszertanát például a pozíciók csoportban történő összesítése, a kockázatsökkentőnek minősíthető pozíciók vagy a fedezeti kivétel alkalmazása esetén. A szabályok tartalma lényegében összefügg, mivel szorosan kapcsolódnak a pozíciólimitek megállapításának módszertanához. Az egyszerűség és az átláthatóság érdekében, valamint a szabályok alkalmazásának megkönnyítése és megkettőzésének elkerülése érdekében azokat egyetlen jogi aktusban kell meghatározni, nem pedig több különálló, számos kereszthivatkozást tartalmazó jogi aktusban.
- (29) Ez a rendelet az Európai Értékpapírpiaci Hatóság által a Bizottsághoz benyújtott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.
- (30) Az Európai Értékpapírpiaci Hatóság nyilvános konzultációt folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetekről, elemezte az esetleges kapcsolódó költségeket és hasznót, továbbá kikérte az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ 37. cikkével összhangban létrehozott Értékpapírpiaci Érdekképviselői Csoport tanácsát.
- (31) A Bizottság (EU) 2017/591 felhatalmazáson alapuló rendelete ⁽⁴⁾ a pozíciólimitek árualapú származtatott termékekre való alkalmazását meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében kiegészíti a 2014/65/EU irányelvet. Ez a rendelet az említett felhatalmazáson alapuló rendelet helyébe lép, figyelembe véve a 2014/65/EU irányelvnek az (EU) 2021/338 irányelv által bevezetett módosításait, amelyek új rendelkezéseket állapítanak meg a likviditás biztosításával kapcsolatos fedezeti mentességre és a túlnyomórészt nem pénzügyi csoport részét képező pénzügyi szervezetek fedezeti mentességére vonatkozóan, felhatalmazva a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadjon el, amelyben meghatározza a likviditás biztosítása alóli mentesség és a pénzügyi szervezetek kockázatsökkentési mentességének kritériumait. Ezenkívül ez a rendelet törli az „ugyanazon árualapú származtatott ügylet” fogalmát, és az értékpapír-derivatívák már nem tartoznak a hatálya alá. Végezetül tisztázásra került a nyitott pozíciók kiszámítása, valamint egyszerűsítésre került az új és kevésbé likvid mezőgazdaságiáru-alapú származtatott ügyletekre vonatkozó módszertan. Ezért az (EU) 2017/591 felhatalmazáson alapuló rendeletet hatályon kívül kell helyezni és e rendelettel kell felváltani,

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapírpiaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 84. o.).

⁽⁴⁾ A Bizottság (EU) 2017/591 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. december 1.) a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a pozíciólimitek árualapú származtatott termékekre való alkalmazását meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 87., 2017.3.31., 479. o.).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet a személyek árualapú származtatott termékben meglévő nettó pozíciói számításának szabályait, az e pozíciók méretére vonatkozó pozíciólimitek számítási módszertanát és a pozíciólimitek alóli mentesség kérelmezésére vonatkozó eljárásokat határozza meg.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. „pénzügyi szervezet”: a következők bármelyike:

- a) a 2014/65/EU irányelv szerint engedélyezett befektetési vállalkozás;
- b) a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽⁵⁾ megfelelően engedélyezett hitelintézet;
- c) a 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének 1. pontjában meghatározott biztosító ⁽⁶⁾;
- d) a 2009/138/EK irányelv 13. cikkének 4. pontjában meghatározott viszontbiztosító;
- e) a 2009/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁷⁾ szerint engedélyezett, átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozás (ÁÉKBV) és adott esetben annak alapkezelő társasága;
- f) az (EU) 2016/2341 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁸⁾ 6. cikkének 1. pontja szerinti foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmény;
- g) a 2011/61/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁹⁾ szerint engedélyezett vagy bejegyzett alternatívbefektetésialap-kezelők által kezelt alternatív befektetési alap;
- h) a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁰⁾ szerint engedélyezett központi szerződő fél;
- i) a 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹¹⁾ szerint engedélyezett központi értéktár;

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) (HL L 335., 2009.12.17., 1. o.).

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/65/EK irányelve (2009. július 13.) az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról (HL L 302., 2009.11.17., 32. o.).

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2341 irányelve (2016. december 14.) a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények tevékenységéről és felügyeletéről (HL L 354., 2016.12.23., 37. o.).

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/61/EU irányelve (2011. június 8.) az alternatívbefektetésialap-kezelőkről, valamint a 2003/41/EK és a 2009/65/EK irányelv, továbbá az 1060/2009/EK és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 174., 2011.7.1., 1. o.).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 909/2014/EU rendelete (2014. július 23.) az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 257., 2014.8.28., 1. o.).

2. „nem pénzügyi szervezet”: jogi vagy természetes személy a pénzügyi szervezet kivételével;
3. „azonnali havi szerződés”: meghatározott alaptermékre vonatkozó árualapú származtatott szerződés, amelynek lejáratát a legközelebb esedékes a kereskedési helyszínen által meghatározott szabályok szerint;
4. „egyéb havi szerződés”: azonnali havi szerződésen kívüli árualapú származtatott szerződés;
5. „kereskedési egység”: az alaptermék standardizált mennyiségét képviselő, az árualapú származtatott terméket forgalmazó kereskedési helyszínen által használt kereskedési egység.

Harmadik országbeli szervezet akkor minősül pénzügyi szervezetnek, ha – amennyiben az Unió területén lenne honos, és az Unió jogszabályai vonatkoznának rá – kötelező lenne az első bekezdés 1. pontjában említett uniós jogi aktusok valamelyike szerinti engedélyeztetése.

Harmadik országbeli szervezet akkor minősül nem pénzügyi szervezetnek, ha – amennyiben az Unió területén lenne honos, és az Unió jogszabályai vonatkoznának rá – nem lenne kötelező az első albekezdés 1. pontjában említett uniós jogi aktusok valamelyike szerinti engedélyeztetése.

II. FEJEZET

A SZEMÉLYEK ÁLTAL TARTOTT NETTÓ POZÍCIÓK SZÁMÍTÁSÁNAK MÓDSZERE

3. cikk

Árualapú származtatott pozíciók összesítése és nettósítása

- (1) Egy személy árualapú származtatott termékekben fennálló nettó pozíciója a következő tételek összege:
 - a) a kereskedési helyszínen forgalmazott árualapú származtatott termékekben és a 6. cikk szerinti gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletekben meglévő pozíciói;
 - b) amennyiben az árualapú származtatott termék olyan mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék, amellyel az 5. cikknek megfelelően jelentős nagyságrendben kereskednek, az azonos alapterméken alapuló és azonos jellemzőkkel rendelkező olyan mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékekben fennálló pozíciója, amelyeket más kereskedési helyszíneken jelentős mennyiségben forgalmaznak, és amelyekre a központi illetékes hatóság által meghatározott pozíciólimitek vonatkoznak;
 - c) amennyiben az árualapú származtatott ügylet kritikus vagy jelentős, az azonos alapterméken alapuló és azonos jellemzőkkel rendelkező olyan kritikus vagy jelentős ügyleti pozíciók, amelyekkel más kereskedési helyszíneken kereskednek és amelyek a központi illetékes hatóság által meghatározott pozíciólimitek hatálya alá tartoznak.
- (2) Az (1) bekezdés a) pontjában említett, kereskedési helyszínen kereskedett árualapú származtatott termékekben tartott pozícióknak magukban kell foglalniuk a spread ügyletek összetevőinek bontásából eredő, és az ugyanazon kereskedési helyszínen kereskedett más, szorosan kapcsolódó olyan árualapú származtatott termékekben lévő pozíciókat, amelyek a kapcsolódó standard határidős szerződés értékének részét képezik, vagy amelyek árazási időszaka a standard árualapú származtatott termék választott kezdőnapjától az ügyleti hónap végéig tartó időszakként meghatározott időszak.
- (3) Amennyiben a személy az (1) és (2) bekezdésben említett árualapú származtatott termékek bármelyikében hosszú és rövid pozíciókkal is rendelkezik, ezeket a pozíciókat az adott árualapú származtatott termékekben meglévő nettó pozíciójának meghatározása céljából nettósítja.
- (4) Nem pénzügyi szervezet árualapú származtatott termékekben meglévő azon pozíciói, amelyek a 7. cikk (1) és (3) bekezdésének megfelelően objektíven mérhető módon kockázatsökkentők, és amelyeket ilyenekként az illetékes hatóság a 8. cikk (1) és (2) bekezdése alapján, a 8. cikk (5) bekezdésének megfelelően jóváhagyott, nem számíthatók be az adott nem pénzügyi szervezet nettó pozíciójának az érintett árualapú származtatott termékre vonatkozó limittel való összehasonlítása céljából.

(5) Pénzügyi szervezet árualapú származtatott termékekben meglévő azon pozíciói, amelyek a 7. cikk (2) és (4) bekezdésének megfelelően objektíven mérhető módon kockázatsökkentők, és amelyeket ilyenekként az illetékes hatóság a 8. cikk (3) és (4) bekezdése alapján, a 8. cikk (5) bekezdésének megfelelően jóváhagyott, nem számíthatók be az adott pénzügyi szervezet nettó pozíciójának az érintett árualapú származtatott termékre vonatkozó limittel való összehasonlítása céljából.

(6) Személyek árualapú származtatott termékekben tartott azon pozíciói, amelyek a 10. cikk szerinti likviditásbiztosítási kötelezettségek teljesítése céljából kereskedési helyszíneken végrehajtott ügyletekből származnak, és amelyeket ilyenekként az illetékes hatóság a 9. cikk szerint jóváhagyott, nem számíthatók be az adott személy nettó pozíciójának az érintett árualapú származtatott termékre vonatkozó limittel való összehasonlítása céljából.

(7) A személy minden árualapú származtatott termék vonatkozásában külön számítja ki az azonnali havi szerződésekben és az egyéb havi szerződésekben meglévő nettó pozícióját.

4. cikk

A csoporthoz tartozó jogi személyek pozícióinak számítása

(1) Az anyavállalat a következő pozíciók 3. cikk szerinti aggregálásával számítja ki nettó pozícióját:

- a) a saját nettó pozíciója;
- b) az egyes leányvállalatainak nettó pozíciója.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve kollektív befektetési vállalkozás anyavállalata vagy – amennyiben a kollektív befektetési vállalkozás alapkezelő társaságot jelölt ki – az adott alapkezelő társaság anyavállalata nem aggregálhatja a kollektív befektetési vállalkozás árualapú származtatott termékekben meglévő pozícióit, ha semmilyen módon nem befolyásolja a pozíciók megnyitására, tartására vagy lezárására vonatkozó befektetési döntéseket.

5. cikk

Jelentős nagyságrendek

(1) Valamely mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék akkor minősül a kereskedési helyszínen jelentős nagyságrendben forgalmazott terméknek, ha a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék kereskedése során az adott kereskedési helyszínen, egy egymást követő három hónapot lefedő időszakban az azonnali havi és az egyéb havi nyitott pozíciók összesített mértéke naponta átlagosan meghaladja a 20 000 kereskedési egységet.

(2) Az a kereskedési helyszín tekintendő az azonos alapterméken alapuló és azonos jellemzőkkel rendelkező árualapú származtatott termékekkel folytatott legnagyobb nagyságrendű kereskedés helyszínének, ahol egy éven belül a legnagyobb átlagos napi nyitott pozíció keletkezik.

6. cikk

A kereskedési helyszíneken forgalmazott árualapú származtatott termékekkel gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletek

Valamely tőzsdén kívüli származtatott ügylet akkor minősül gazdaságilag egyenértékűnek egy kereskedési helyszínen forgalmazott árualapú származtatott termékkel, ha szerződéses specifikációi és feltételei azonosak, a kereskedési egység méretére vonatkozó előírások és a kereskedés utáni kockázatkezelési intézkedések kivételével, továbbá a szállítási határidők eltérése kevesebb, mint egy naptári nap.

7. cikk

A kereskedelmi tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat csökkentő pozíciók

(1) Nem pénzügyi szervezet kereskedési helyszínen forgalmazott árualapú származtatott termékekben vagy a 6. cikk szerinti gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletben meglévő pozíciója akkor minősül – a 2014/65/EU irányelv 57. cikke (1) bekezdése második albekezdése a) pontjának értelmében – az adott nem pénzügyi szervezet kereskedelmi tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat csökkentő pozíciónak, ha önmagában vagy e cikk (3) bekezdésének megfelelően más származtatott termékekkel kombinálva („árualapú származtatott termékekből álló portfólióban meglévő pozíció”) a pozíció teljesíti a következő feltételek valamelyikét:

- a) azon eszközök, szolgáltatások, inputok, termékek, áruk vagy kötelezettségek értékében bekövetkező esetleges változásokból fakadó kockázatokat csökkenti, amelyeket a nem pénzügyi szervezet vagy annak csoportja birtokol, előállít, termel, feldolgoz, nyújt, beszerz, forgalmaz, bérbe ad, értékesít vagy teljesít, illetve amelyek birtoklását, előállítását, termelését, feldolgozását, nyújtását, beszerzését, forgalmazását, bérbe adását, értékesítését vagy teljesítését a rendes üzletmenete alapján észszerűen tervezi;
- b) az 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹²⁾ 3. cikke alapján elfogadott nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) szerinti fedezeti műveletnek minősül.

(2) Pénzügyi szervezet kereskedési helyszínen forgalmazott mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékben, kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termékben vagy a 6. cikk szerinti gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletben meglévő pozíciója akkor minősül – a 2014/65/EU irányelv 57. cikke (1) bekezdése második albekezdése b) pontjának értelmében – a túlnyomórészt üzleti jellegű vállalkozáscsoport részét képező nem pénzügyi szervezetek kereskedelmi tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat csökkentő pozíciónak, ha önmagában vagy e cikk (3) bekezdésének megfelelően más származtatott termékekkel kombinálva („árualapú származtatott termékekből álló portfólióban meglévő pozíció”) a pozíció teljesíti az e cikk (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában említett feltételek valamelyikét.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában az a pozíció minősül önmagában vagy más származtatott termékekkel kombinálva kockázatcsökkentő pozíciónak, amelynek tekintetében a nem pénzügyi szervezet vagy az annak nevében a pozíciót tartó személy:

- a) belső politikáiban szerepelnek a következők:
- i. a kereskedelmi tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kockázatok csökkentésére kialakított portfólió részét képező árualapú származtatott termékek típusai és elfogadhatósági kritériumai;
 - ii. a portfólió és az általa csökkentett kockázatok közötti összefüggés;
 - iii. azok az intézkedések, amelyek biztosítják, hogy az említett árualapú származtatott termékekben felvett pozíciók kizárólagos célja a nem pénzügyi szervezet kereskedelmi tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó kockázatok csökkentése, és hogy minden egyéb célt szolgáló pozíció egyértelműen azonosítható;
- b) kellően részletes bontásban képes bemutatni a portfóliókat az őket alkotó árualapú származtatott termékek osztályai, az alaptermék, az időhorizont és egyéb releváns tényezők tekintetében.

(4) A (2) bekezdés alkalmazásában az a pozíció minősül önmagában vagy más származtatott termékekkel kombinálva kockázatcsökkentő pozíciónak, amelynek tekintetében a pénzügyi szervezet megfelel a (3) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott feltételeknek.

8. cikk

A kereskedelmi tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat csökkentőnek minősülő pozíciókra vonatkozó pozíciólimitiek alóli mentesség iránti kérelem

(1) A mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékben, illetve kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termékben kockázatcsökkentő pozíciónak minősülő pozícióval rendelkező nem pénzügyi szervezet a 2014/65/EU irányelv 57. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontjában említett mentesség iránti kérelmét az adott árualapú származtatott termékre vonatkozó pozíciólimitet megállapító illetékes hatósághoz nyújtja be.

(2) Az (1) bekezdésben említett személy a következő információkat nyújtja be az illetékes hatósághoz annak igazolására, hogy a pozíció a nem pénzügyi szervezet kereskedelmi tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat csökkentő pozíció:

- a) a nem pénzügyi szervezet azon árut érintő kereskedelmi tevékenysége jellegének és értékének ismertetése, amely áruval a mentesség iránti kérelem tárgyát képező árualapú származtatott termék kapcsolatos;

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1606/2002/EK rendelete (2002. július 19.) a nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról (HL L 243., 2002.9.11., 1. o.).

- b) a nem pénzügyi szervezet azon tevékenysége jellegének és értékének ismertetése, amely a kereskedési helyszíneken forgalmazott releváns árualapú származtatott termékek és a velük gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletek kereskedésével és pozícióival kapcsolatos;
- c) az adott áruval kapcsolatos azon kitettségek és kockázatok jellegének és mértékének ismertetése, amelyeket a nem pénzügyi szervezet kereskedelmi tevékenységei eredményeként visel vagy várakozásai szerint viselni fog, és amelyeket az árualapú származtatott termékek alkalmazása csökkent vagy a várakozásai szerint csökkenteni fog;
- d) annak magyarázata, hogy az árualapú származtatott termékek alkalmazása hogyan csökkenti közvetlenül a nem pénzügyi szervezet kereskedelmi tevékenységekkel kapcsolatos kitettségét és kockázatait.

(3) A mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékben, illetve kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termékben kockázatcsökkentő pozíciónak minősülő pozícióval rendelkező pénzügyi szervezet a 2014/65/EU irányelv 57. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontjában említett mentesség iránti kérelmét az adott árualapú származtatott termékre vonatkozó pozíciólimitet megállapító illetékes hatósághoz nyújtja be.

(4) A (3) bekezdésben említett személy benyújtja az illetékes hatósághoz a következőket:

- a) olyan megfelelő információk, amelyek bizonyítják, hogy az anyavállalat a pénzügyi szervezetre bízta a kereskedési helyszínen kereskedett árualapú származtatott termékek és az azokkal gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletek kereskedését annak érdekében, hogy csökkentse a túlnyomórészt üzleti jellegű vállalkozáscsoport nem pénzügyi szervezeteinek kereskedelmi tevékenységével kapcsolatos kitettséget és kockázatokat;
- b) a következő információk, amelyek bemutatják, hogy a pozíció milyen módon csökkenti az ugyanazon túlnyomórészt üzleti jellegű vállalkozáscsoporthoz tartozó nem pénzügyi szervezetek kereskedelmi tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat:
 - i. a nem pénzügyi szervezet azon árut érintő kereskedelmi tevékenysége jellegének és értékének ismertetése, amely áruval a mentesség iránti kérelem tárgyát képező árualapú származtatott termék kapcsolatos;
 - ii. az adott áruval kapcsolatos azon kitettségek és kockázatok jellegének és mértékének ismertetése, amelyeket a nem pénzügyi szervezetek kereskedelmi tevékenységeik eredményeként viselnek vagy várakozásaik szerint viselni fognak, és amelyeket az árualapú származtatott termékek alkalmazása csökkent vagy a várakozásaik szerint csökkenteni fog;
 - iii. a pénzügyi szervezet azon tevékenysége jellegének és értékének ismertetése, amely a kereskedési helyszíneken forgalmazott releváns árualapú származtatott termékek és a velük gazdaságilag egyenértékű, tőzsdén kívüli ügyletek kereskedésével és pozícióival kapcsolatos;
 - iv. annak magyarázata, hogy az árualapú származtatott termékek pénzügyi szervezet általi alkalmazása hogyan csökkenti közvetlenül a nem pénzügyi szervezetek kereskedelmi tevékenységeivel kapcsolatos kitettséget és kockázatokat.

(5) Az illetékes hatóság a mentesítés iránti kérelem kézhezvételétől számított 21 naptári napon belül határoz annak elfogadásáról vagy elutasításáról, és határozatáról értesíti a kérelmezőt.

(6) A nem pénzügyi szervezet értesíti az illetékes hatóságot, amennyiben jelentős változás áll be kereskedelmi tevékenységének vagy az árualapú származtatott termékkel kapcsolatos kereskedési tevékenységének jellegében vagy értékében, és a változás a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott információk tekintetében releváns; ebben az esetben új kérelmet nyújt be, amennyiben a mentességet továbbra is alkalmazni kívánja.

(7) A pénzügyi szervezet értesíti az illetékes hatóságot, amennyiben változás áll be a (4) bekezdés a) pontjában meghatározott információk tekintetében, illetve jelentős változás áll be a nem pénzügyi szervezet kereskedelmi tevékenységének, illetve az árualapú származtatott termékkel kapcsolatosan a pénzügyi szervezet által folytatott kereskedési tevékenység jellegében vagy értékében, és a változás a (4) bekezdés (b) pontjának iii. alpontjában meghatározott információk tekintetében releváns; ebben az esetben új kérelmet nyújt be, amennyiben a mentességet továbbra is alkalmazni kívánja.

9. cikk

Pozíciólimitiek alóli mentesség iránti kérelem a kötelező likviditásbiztosítással összefüggésben

(1) A mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékben, illetve kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termékben kockázatsökkentő pozíciónak minősülő pozícióval rendelkező személy a 2014/65/EU irányelv 57. cikke (1) bekezdése második albekezdésének c) pontjában említett mentesség iránti kérelmét az adott árualapú származtatott termékre vonatkozó pozíciólimitet megállapító illetékes hatósághoz nyújtja be.

(2) Az (1) bekezdésben említett személy benyújtja az illetékes hatóságnak a következő információkat, amelyek bemutatják, hogy a pozíciók hogyan származnak az adott árualapú származtatott termékben a 2014/65/EU irányelv 2. cikke (4) bekezdése negyedik albekezdésének c) pontjában említett, a kereskedési helyszínen történő likviditásbiztosítás kötelezettségének teljesítése céljából kötött ügyletekből.

- a) azon árualapú származtatott termékek jegyzéke, amelyekben az adott személy e bekezdés b) és c) pontjával összhangban likviditást biztosít valamely kereskedési helyszínen;
- b) azok a rendelkezések, amelyek alapján a szabályozó hatóság előírja az adott személy számára, hogy egy kereskedési helyszínen likviditást biztosítson egy árualapú származtatott termékben, vagy a kereskedési helyszínnel aláírt írásbeli megállapodás, amely árualapú származtatott termékeként meghatározza az adott személy által a kereskedési helyszínen teljesítendő likviditásbiztosítási kötelezettségeket;
- c) a személy által az érintett árualapú származtatott termékkel kapcsolatos kötelező likviditásbiztosítási tevékenységek jellegének és értékének, valamint az ebből eredő várható pozícióknak az ismertetése;
- d) belső szabályzatban árualapú származtatott ügyletenként az ilyen kötelező likviditásbiztosítás tekintetében meghatározott bármely pozíciólimit.

(3) Az illetékes hatóság a mentesítés iránti kérelem kézhezvételétől számított 21 naptári napon belül határoz annak elfogadásáról vagy elutasításáról, és határozatáról értesíti az érintett személyt.

(4) Az érintett személy értesíti az illetékes hatóságot, amennyiben jelentős változás áll be az árualapú származtatott termékkel kapcsolatos kereskedési tevékenységének jellegében vagy értékében, és a változás a (2) bekezdésben meghatározott információk tekintetében releváns; ebben az esetben új kérelmet nyújt be, amennyiben a mentességet továbbra is alkalmazni kívánja.

10. cikk

Kötelező likviditásbiztosításból származónak minősülő pozíciók

(1) A 9. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában az egy személy által egy kereskedési helyszínen kereskedett mezőgazdaságiáru-alapú, illetve kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termékben tartott pozíció akkor minősül likviditásbiztosítási kötelezettség teljesítése érdekében vállalt ügyletből származónak, ha a pozíció közvetlenül olyan árualapú származtatott ügyletből származik, amelyet a szabályozó hatóságok által az uniós joggal vagy a nemzeti törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekkel összhangban előírt kötelezettségek teljesítése érdekében hajtottak végre, vagy megfelel a kereskedési helyszínnel kötött írásbeli megállapodásnak és a kereskedési helyszín az ügyletet likviditásbiztosítási kötelezettség teljesítése érdekében vállalt ügyletnek minősítette.

(2) A 9. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában a likviditás biztosítására vonatkozó kötelezettség teljesítése érdekében vállalt ügyletből származó pozíció olyan pozíció, amelyre vonatkozóan a pozíciót tartó személy a belső szabályzatában előírja a következőket:

- a) a portfóliókban szereplő árualapú származtatott termékek azon típusai, amelyekben kötelező likviditást biztosítanak;
- b) az árualapú származtatott termékben tartott pozíció és az adott árualapú származtatott termékben az e cikk (1) bekezdése szerinti likviditásbiztosítási kötelezettség teljesítése érdekében végrehajtott ügyletek közötti kapcsolat;
- c) az annak biztosítása érdekében elfogadott intézkedések, hogy egyértelműen azonosítható legyen minden olyan pozíció, amely nem a likviditásbiztosítási kötelezettség teljesítésére irányuló ügyletből származik, vagy más célt szolgál.

III. FEJEZET

A POZÍCIÓLIMITEK ILLETÉKES HATÓSÁGOK ÁLTALI SZÁMÍTÁSÁNAK MÓDSZERTANA

1. SZAKASZ

Az alapérték meghatározása

11. cikk

Az azonnali havi limitek alapértékének meghatározása

(1) Az illetékes hatóság valamely mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék, illetve kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termék azonnali havi pozíciólimitjének alapértékét az adott árualapú származtatott termék leszállítható mennyiségének 25 %-ában határozza meg. Amennyiben a leszállítható mennyiség lényegesen meghaladja a nyitott pozíciók teljes összegét, az illetékes hatóságok az azonnali havi limit alapértékét az adott árualapú származtatott termékben lévő nyitott pozíció 25 %-ában határozzák meg.

Az alapértéket kereskedési egységekben kell megállapítani.

(2) Amennyiben az illetékes hatóság az azonnali hónap időszakán belüli különböző időpontok vonatkozásában eltérő pozíciólimiteket állapít meg, e pozíciólimiteknél az árualapú származtatott termék lejáratához közeledve fokozatosan csökkenniük kell, és figyelembe kell venniük a kereskedési helyszín pozíciómenedzseléssel kapcsolatos rendelkezéseit.

(3) Az (1) bekezdéstől eltérve az illetékes hatóság az adott árualapú származtatott termékben fennálló leszállítható mennyiség 20 %-ában határozza meg azon árualapú származtatott termékek azonnali havi pozíciólimitjének alapértékét, amelyek alapterméke emberi fogyasztásra szánt élelmiszernek minősül, és amelyekben az azonnali és egyéb havi nyitott pozíciók összesített, kombinált mértéke meghaladja az 50 000 kereskedési egységet valamely egymást követő három hónapot lefedő időszakban. Amennyiben a leszállítható mennyiség lényegesen meghaladja a nyitott pozíciók teljes összegét, az illetékes hatóságok az ilyen árualapú származtatott termék tekintetében az azonnali havi limit alapértékét az adott árualapú származtatott termékben lévő nyitott pozíció 20 %-ában határozzák meg.

12. cikk

Leszállítható mennyiség

(1) Az illetékes hatóság valamely mezőgazdaságiáru-alapú, illetve kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termék leszállítható mennyiségét az árualapú származtatott termék tekintetében megállapított szállítási követelmények teljesítéséhez használható alaptermék mennyiségének meghatározásával számítja ki.

(2) Az illetékes hatóság valamely árualapú származtatott termék (1) bekezdésben megállapított leszállítható mennyiségét az alaptermékek az alábbi időszakok tekintetében rendelkezésre álló legfrissebb adatokon alapuló átlagos havi mennyisége alapján határozza meg:

- a) a kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termék meghatározását közvetlenül megelőző egyéves időszak;
- b) a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék meghatározását közvetlenül megelőző 1–5 éves időszak.

(3) Az alaptermék mennyiségének az (1) bekezdés feltételei szerinti meghatározásához az illetékes hatóság figyelembe veszi a következő kritériumokat:

- a) az alaptermék tárolásával kapcsolatos lehetőségek;
- b) az alaptermék kínálatát esetleg befolyásoló tényezők.

13. cikk

Az egyéb havi limitek alapértékének meghatározása

- (1) Az illetékes hatóság valamely mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék, illetve kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termék egyéb havi pozíciólimitjének alapértékét az adott árualapú származtatott termékben fennálló nyitott pozíció 25 %-ában határozza meg.
- (2) Az alapértéket kereskedési egységekben kell megállapítani.

14. cikk

Nyitott pozíciók

- (1) Az illetékes hatóságok a mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékben, illetve a kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termékben fennálló nettó nyitott pozíciók kiszámításához összesítik az adott árualapú származtatott termék kereskedési helyszíneken fennálló kereskedési egységeinek számát és a gazdaságilag egyenértékű tőzsdén kívüli ügyletekben egy reprezentatív időszak alatt jelentett pozíciókat. Az illetékes hatóságok az adott árualapú származtatott termékben fennálló nettó nyitott pozíciókat a pozíciójelentési adatok alapján számítják ki.
- (2) Az (1) bekezdéstől eltérve, ha egy árualapú származtatott termékkel való kereskedést egyesülést, üzletátvételhez vagy más vállalati eseményt követően az egy uniós kereskedési helyszínről egy másikra vagy harmadik országbeli kereskedési helyszínről egy uniós kereskedési helyszínre ruháznak át, illetve, ha a kereskedés egy vagy több meglévő árualapú származtatott termék helyett a továbbiakban az ugyanazon kereskedési helyszínre újonnan bevezetett más árualapú származtatott termékkel folyik, vagy más hasonló körülmények fennállása esetén az illetékes hatóság az adott árualapú származtatott termékben fennálló nyitott pozíciót a korábbi helyszínre vagy a korábbi árualapú származtatott termékekre vonatkozó nyitott pozíciók figyelembevételével számítja ki. Hat hónap elteltével az illetékes hatóság az (1) bekezdéssel összhangban számítja ki a nyitott pozíciót.

15. cikk

Az alapérték meghatározása egyes árualapú származtatott termékek esetében

- (1) A 11. cikktől eltérve, az illetékes hatóságok a 2014/65/EU irányelv I. melléklete C. szakaszának 10. pontja alá tartozó, kritikus vagy jelentős, készpénzben kiegyenlített, és az alaptermékük tekintetében mérhető leszállítható mennyiséggel nem rendelkező azonnali havi árualapú származtatott termékek azonnali havi pozíciólimitjének alapértékét az adott árualapú származtatott termékekben fennálló nyitott pozíciók 25 %-ában határozzák meg.
- (2) A 11. és a 13. cikktől eltérve, amennyiben az árualapú származtatott termékre vonatkozó feltételek értelmében az alapterméket meghatározott időszakban folyamatosan kell szállítani, a 11. cikknek és a 13. cikknek megfelelően számított alapértékek az azonos alaptermékre vonatkozó kapcsolódó árualapú származtatott termékekre is alkalmazandók, ha azok szállítási időszaka átfedésben van. Az alapértéket az alaptermék egységeiben kell megállapítani.

2. SZAKASZ

A pozíciólimitek számítása vonatkozásában releváns tényezők

16. cikk

A tényezők értékelése

Az illetékes hatóság valamely mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék, illetve valamely kritikus vagy jelentős árualapú származtatott termék azonnali havi és egyéb havi pozíciólimitjeit a 11., 13. és 15. cikk szerint meghatározott alapértékeket a 18–21. cikkben említett tényezők által az adott származtatott termék és alapterméke piacának integritására gyakorolt potenciális hatásnak megfelelően kiigazítva a következő mértékek egyikében állapítja meg:

- a) 5 % és 35 % között;
- b) 2,5 % és 35 % között, minden olyan származtatott termék esetében, amelynek alapterméke emberi fogyasztásra szánt élelmiszer, és amelyben az azonnali és egyéb havi nyitott pozíciók összesített, kombinált mértéke meghaladja az 50 000 kereskedési egységet valamely egymást követő három hónapot lefedő időszakban.

17. cikk

Új és kevésbé likvid mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek

(1) A 16. cikktől eltérve a kereskedési helyszínen forgalmazott azon mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termékek esetében, amelyekben az azonnali és egyéb havi nyitott pozíciók összesített, kombinált mértéke nem haladja meg a 20 000 kereskedési egységet valamely egymást követő három hónapot lefedő időszakban, az illetékes hatóság 10 000 kereskedési egységben állapítja meg az adott árualapú származtatott termékben tartott pozíciók azonnali és egyéb havi limitjét.

(2) A kereskedési helyszín értesíti az illetékes hatóságot, ha az (1) bekezdésben említett bármely árualapú származtatott termék nyitott pozícióinak összesített mértéke egy egymást követő három hónapot lefedő időszakban eléri a 20 000 kereskedési egységet. Az értesítést követően az illetékes hatóság felülvizsgálja a pozíciólimitet.

18. cikk

Az alaptermék leszállítható mennyisége

Amennyiben az alaptermék leszállítható mennyisége korlátozható vagy szabályozható, vagy amennyiben a leszállítható mennyiség a rendezett kiegyenlítéshez szükséges mennyiséghez viszonyítva alacsony, az illetékes hatóság lefelé igazítja ki az azonnali havi pozíciólimitet. Az illetékes hatóság felméri, hogy a leszállítható mennyiséget milyen mértékben használják más árualapú származtatott termékek leszállítható mennyiségként is.

19. cikk

Az összes nyitott pozíció

(1) Amennyiben a nyitott pozíciók összesített nagyságrendje jelentős, az illetékes hatóság lefelé igazítja ki a pozíciólimitet.

(2) Amennyiben a nyitott pozíciók mértéke jelentősen meghaladja a leszállítható mennyiséget, az illetékes hatóság lefelé igazítja ki az egyéb havi pozíciólimitet.

(3) Amennyiben a nyitott pozíció mértéke jelentősen alacsonyabb, mint a leszállítható mennyiség, az illetékes hatóságok az egyéb havi pozíciólimitet felfelé igazítják ki, az azonnali havi pozíciólimitet pedig – kivéve, ha az azonnali havi limit alapértéke a nyitott pozíción alapul – lefelé igazítják ki.

20. cikk

A piaci szereplők száma

(1) Amennyiben az árualapú származtatott termékben pozícióval rendelkező piaci szereplők napi átlagos száma egyéves időszak tekintetében magas, az illetékes hatóság lefelé igazítja ki a pozíciólimitet.

(2) A 16. cikktől eltérve, az illetékes hatóság felfelé igazítja ki a pozíciólimitet, valamint az azonnali havi és az egyéb havi pozíciólimitet a referenciaösszeg 5 %-a és 50 %-a között állapítja meg, amennyiben:

- a) a pozíciólimit megállapítása előtti időszakban az árualapú származtatott termékben pozícióval rendelkező piaci szereplők napi átlagos száma 10-nél kevesebb; vagy

- b) amennyiben az árualapú származtatott termék olyan mezőgazdaságiáru-alapú származtatott termék, amelyben a nettó nyitott pozíció mértéke nem éri el a 300 000 kereskedési egységet, a pozíciólimit megállapításakor vagy felülvizsgálatakor az árualapú származtatott termékben a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 7. pontjában meghatározott árjegyzőként működő befektetési vállalkozások száma háromnál kevesebb.

Az első albekezdés alkalmazásában az illetékes hatóság az azonnali hónap időszakán, az egyéb havi időszakon vagy mindkét időszakon belüli különböző időpontok vonatkozásában eltérő pozíciólimiteket állapíthat meg.

21. cikk

Az alapul szolgáló árupiac jellemzői

(1) Az illetékes hatóság figyelembe veszi, hogy az alapul szolgáló árupiac jellemzői hogyan hatnak az árualapú származtatott termék működésére és kereskedésére, valamint a piaci szereplők által tartott pozíciók méretére, ideértve a piaci szereplők alaptermékhez való hozzáféréseinek lehetőségeit és a hozzáférés sebességét is.

(2) Az alapul szolgáló árupiac (1) bekezdésben említett értékelése során figyelembe kell venni a következő kritériumokat:

- a) vonatkoznak-e korlátozások az áru kínálatára, ideértve a leszállítható áru romlandóságát;
- b) a fizikai áru szállításának és leszállításának módja, ideértve a következőket:
 - i. kizárólag meghatározott leszállítási helyekre szállítható-e az áru;
 - ii. a meghatározott leszállítási hely kapacitáskorlátai;
- c) a piac szerkezete, szervezete és működése, ideértve a nyersanyagpiacok és a mezőgazdasági árupiacok szezonális jellegét, amelynek következtében a fizikai kínálat a naptári éven belül ingadozásoknak van kitéve;
- d) az alapul szolgáló árupiac résztvevőinek összetétele és szerepe, ideértve azon szereplők számának figyelembevételét, amelyek az alapul szolgáló árupiac működését lehetővé tevő meghatározott szolgáltatásokat nyújtanak, úgy mint kockázatkezelés, szállítás, raktározás, kiegyenlítés;
- e) makrogazdasági és egyéb kapcsolódó tényezők, amelyek befolyásolják az alapul szolgáló árupiac működését, ideértve az alaptermék szállítását, raktározását és kiegyenlítését;
- f) az alaptermék jellemzői, fizikai tulajdonságai és életciklusa.

22. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az (EU) 2017/591 felhatalmazáson alapuló rendelet hatályát veszti.

Az (EU) 2017/591 felhatalmazáson alapuló rendeletre való hivatkozásokat az e rendeletre való hivatkozásokként kell tekinteni, és az e rendelet mellékletében lévő megfelelési táblázat szerint kell értelmezni.

23. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2022. április 20-án.

a Bizottság részéről

az elnök

Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

Az (EU) 2017/591 felhatalmazáson alapuló rendelet	Ez a rendelet
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
3. cikk, (1) bekezdés	3. cikk, (1) bekezdés, a) pont
–	3. cikk, (1) bekezdés, b) és c) pont
–	3. cikk, (2) bekezdés
3. cikk, (2) bekezdés	3. cikk, (3) bekezdés
3. cikk, (3) bekezdés	3. cikk, (4) bekezdés
–	3. cikk, (5) és (6) bekezdés
3. cikk, (4) bekezdés	3. cikk, (7) bekezdés
4. cikk	4. cikk
5. cikk, (1) bekezdés	–
5. cikk, (2) bekezdés	5. cikk, (1) bekezdés
5. cikk, (3) bekezdés	5. cikk, (2) bekezdés
6. cikk	6. cikk
7. cikk, (1) bekezdés	7. cikk, (1) bekezdés
–	7. cikk, (2) bekezdés
7. cikk, (2) bekezdés	7. cikk, (3) bekezdés
–	7. cikk, (4) bekezdés
8. cikk, (1) és (2) bekezdés	8. cikk, (1) és (2) bekezdés
–	8. cikk, (3) és (4) bekezdés
8. cikk, (3) bekezdés	8. cikk, (5) bekezdés
8. cikk, (4) bekezdés	8. cikk, (6) bekezdés
–	8. cikk, (7) bekezdés
–	9. cikk
–	10. cikk
9. cikk, (1) bekezdés	11. cikk, (1) bekezdés
9. cikk, (2) bekezdés	11. cikk, (2) bekezdés
9. cikk, (3) bekezdés	11. cikk, (3) bekezdés
9. cikk, (4) bekezdés	11. cikk, (4) bekezdés
10. cikk, (1) bekezdés	12. cikk, (1) bekezdés
–	12. cikk, (2) bekezdés
10. cikk, (2) bekezdés	–
10. cikk, (3) bekezdés	12. cikk, (3) bekezdés

11. cikk, (1) bekezdés	13. cikk, (1) bekezdés
11. cikk, (2) bekezdés	13. cikk, (2) bekezdés
12. cikk	–
–	14. cikk
13. cikk, (1) bekezdés	15. cikk, (1) bekezdés
13. cikk, (2) bekezdés	–
13. cikk, (3) bekezdés	15. cikk, (2) bekezdés
14. cikk	16. cikk
–	17. cikk, (1) bekezdés
15. cikk, (1) bekezdés	–
15. cikk, (2) bekezdés	17. cikk, (2) bekezdés
16. cikk	–
17. cikk	18. cikk
18. cikk, (1) és (2) bekezdés	19. cikk, (1) és (2) bekezdés
–	19. cikk, (3) bekezdés
18. cikk, (3) bekezdés	–
19. cikk, (1) bekezdés	20. cikk, (1) bekezdés
19. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés, a) pont	20. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés, a) pont
–	20. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés, b) pont
19. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés, b) pont	–
19. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés	20. cikk, (2) bekezdés, második albekezdés
20. cikk	21. cikk
21. cikk	–
–	22. cikk
22. cikk	23. cikk